

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Постанови Верховної Ради України
про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних
держав, Організації Об'єднаних Націй та Міжнародного агентства з атомної
енергії у зв'язку із 40-ми роковинами Чорнобильської-катастрофи та щодо
недопущення порушення російською федерацією міжнародного режиму
ядерної безпеки внаслідок цілеспрямованих атак на Чорнобильську
атомну електростанцію

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Постанови

Чорнобильська катастрофа, від дня якої минуло 40 років, стала найбільшою екологічною катастрофою сучасності та яскравим прикладом небезпеки, яку несе атомна енергетика. Світова спільнота засвоїла цей страшний урок та вжила всіх можливих заходів задля того, щоб така трагедія ніколи не повторилася.

Через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну, зокрема окупацію двох українських атомних електростанцій, на сьогодні є найбільшою світовою проблемою є забезпечення ядерної безпеки. Війна в Україні висунула на перший план важливі питання щодо безпеки та захисту атомних електростанцій в умовах збройного конфлікту.

14 лютого 2025 року через влучання російського дрона було пошкоджено конфайнмент четвертого енергоблока Чорнобильської атомної електростанції, внаслідок чого він втратив ключові функції безпеки.

Війна в Україні привернула увагу до питань ядерної безпеки атомних електростанцій в умовах війни та впливу війни на ядерну безпеку та майбутнє атомної енергетики в Україні.

Небезпечна ситуація на Чорнобильській АЕС виявила вразливі місця у міжнародній системі ядерної безпеки, адже на сьогодні ні міжнародні документи, ні світова спільнота не здатні попередити та забезпечити їх безпеку від військового нападу.

Російські терористичні удари по об'єктах критичної цивільної інфраструктури України вже цього року мали наслідком актуалізацію загрози радіаційній безпеці. Застосування ракет та ударних безпілотних літальних апаратів по об'єктах енергетичної мережі, від яких залежить функціонування українських атомних станцій, ставить під загрозу не лише безпеку України, а й глобальну безпеку.

Досвід України має дати поштовх до переосмислення та удосконалення міжнародно-правової бази щодо забезпечення ядерної безпеки, зокрема шляхом розроблення нових дієвих механізмів захисту ядерних установок, відповідальності за порушення правил, а також ефективного впливу на порушників.

2. Мета проекту Постанови

Метою проекту Постанови є прийняття Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав Організації Об'єднаних Націй та Міжнародного агентства з атомної енергії у зв'язку із 40-ми роковинами Чорнобильської трагедії катастрофи та щодо недопущення порушення російською федерацією міжнародного режиму ядерної безпеки внаслідок цілеспрямованих атак на Чорнобильську атомну електростанцію.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Постанови

Проект Постанови містить заклик до парламентів та урядів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй та Міжнародного агентства з атомної енергії у зв'язку із 40-ми роковинами Чорнобильської трагедії катастрофи та щодо недопущення порушення російською федерацією міжнародного режиму ядерної безпеки внаслідок цілеспрямованих атак на Чорнобильську атомну електростанцію.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Прийняття проекту Постанови не передбачає внесення змін до інших законодавчих актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Постанови не потребує додаткового фінансування з державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Постанови

Здійснення передбачених проектом Постанови заходів сприятиме об'єднанню зусиль міжнародної спільноти, спрямованих на забезпечення ядерної безпеки, зокрема шляхом розроблення нових дієвих механізмів захисту ядерних установок, відповідальності за порушення правил, а також ефективного впливу на порушників.

Народні депутати України

